2024/656

20.2.2024

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2024/656

ze dne 19. února 2024

o podpoře poskytované Unií na činnosti Mezinárodní agentury pro atomovou energii v oblasti jaderného zabezpečení

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na čl. 28 odst. 1 a čl. 31 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Evropská rada přijala dne 12. prosince 2003 strategii EU proti šíření zbraní hromadného ničení (dále jen „strategie“).

(2) Unie strategii aktivně provádí a uplatňuje opatření uvedená v její kapitole III, zejména poskytuje finanční podporu konkrétním projektům řízeným mnohostrannými institucemi, jako je Mezinárodní agentura pro atomovou energii (MAAE).

(3) V rámci provádění strategie přijala Rada čtyři společné akce a čtyři rozhodnutí na podporu činností MAAE, a sice společné akce 2004/495/SZBP ([1]), 2005/574/SZBP ([2]), 2006/418/SZBP ([3]) a 2008/314/SZBP ([4]) a rozhodnutí 2010/585/SZBP ([5]), 2013/517/SZBP ([6]), (SZBP) 2016/2383 ([7]), prodloužené rozhodnutím (SZBP) 2020/ 755 ([8]), a (SZBP) 2020/1656 ([9]), prodloužené rozhodnutím (SZBP) 2022/1852 ([10]). Uvedenou podporu by Unie měla poskytovat i nadále.

([1]) Společná akce Rady 2004/495/SZBP ze dne 17. května 2004 o podpoře činností MAAE podle jejího Programu jaderného zabezpečení a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 182, 19.5.2004, s. 46).

([2]) Společná akce Rady 2005/574/SZBP ze dne 18. července 2005 o podpoře činností MAAE v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 193, 23.7.2005, s. 44).

([3]) Společná akce Rady 2006/418/SZBP ze dne 12. června 2006 o podpoře činností MAAE v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 165, 17.6.2006, s. 20).

([4]) Společná akce Rady 2008/314/SZBP ze dne 14. dubna 2008 o podpoře činností MAAE v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 107, 17.4.2008, s. 62).

([5]) Rozhodnutí Rady 2010/585/SZBP ze dne 27. září 2010 o podpoře činností MAAE v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 259, 1.10.2010, s. 10).

([6]) Rozhodnutí Rady 2013/517/SZBP ze dne 21. října 2013 o podpoře poskytované Unií na činnosti Mezinárodní agentury pro atomovou energii v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 281, 23.10.2013, s. 6).

([7]) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2016/2383 ze dne 21. prosince 2016 o podpoře poskytované Unií na činnosti Mezinárodní agentury pro atomovou energii v oblastech jaderného zabezpečení a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 352, 23.12.2016, s. 74).

([8]) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/755 ze dne 8. června 2020, kterým se mění rozhodnutí (SZBP) 2016/2383 o podpoře poskytované Unií na činnosti Mezinárodní agentury pro atomovou energii v oblastech jaderného zabezpečení a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 179I, 9.6.2020, s. 2).

([9]) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/1656 ze dne 6. listopadu 2020 o podpoře poskytované Unií na činnosti Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) v oblastech jaderného zabezpečení a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 372I, 9.11.2020, s. 4).

([10]) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/1852 ze dne 4. října 2022, kterým se mění rozhodnutí (SZBP) 2020/1656 o podpoře poskytované Unií na činnosti Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) v oblasti jaderného zabezpečení a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 257, 5.10.2022, s. 10).

(4) Strategický kompas pro bezpečnost a obranu z roku 2022 poukazuje na trvající hrozbu šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů, rozšiřující se jaderný arzenál, vývoj nových zbraňových systémů, jakož i na využívání jaderných hrozeb některými zeměmi, a vyjadřuje cíl Unie podporovat konkrétní akce sledující cíle na podporu odzbrojování, nešíření a kontrolu zbraní.

(5) Technické provádění tohoto rozhodnutí by mělo být svěřeno MAAE. Opatření podporovaná Unií jsou financována z mimorozpočtového příspěvku pro MAAE,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Za účelem provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení, globální strategie EU pro zahraniční a bezpečnostní politiku Evropské unie a Strategického kompasu pro bezpečnost a obranu Unie dále podporuje činnosti MAAE prostřednictvím operačního opatření.

2. Obecné cíle opatření uvedeného v odstavci 1 jsou tyto:

a) prosazovat dodržování relevantních právně závazných i nezávazných mezinárodních nástrojů v zájmu posílení jaderného zabezpečení v celosvětovém měřítku;

b) napomáhat státům při zavádění, provozu a zachovávání vnitrostátních režimů jaderného zabezpečení jaderných a jiných radioaktivních materiálů, a to i během přepravy, a souvisejících zařízení používaných k mírovým účelům;

c) podporovat MAAE v její ústřední úloze obnášející usnadňování a posilování mezinárodní spolupráce a zvyšování viditelnosti a informovanosti prostřednictvím komunikace o jaderném zabezpečení.

3. Specifické cíle opatření uvedeného v odstavci 1 jsou tyto:

a) poskytovat pomoc v oblasti jaderného zabezpečení Ukrajině;

b) posílit zapojení žen do profesí souvisejících s jaderným zabezpečením, především prostřednictvím stipendijního programu Marie Curie-Skłodowska;

c) budovat kapacity pro posílení jaderného zabezpečení v členských státech MAAE.

4. Podrobný popis opatření uvedeného v odstavci 1 je obsažen v příloze.

Článek 2

1. Za provádění tohoto rozhodnutí odpovídá vysoký představitel.

2. Technickým prováděním opatření uvedených v článku 1 je pověřena MAAE.

3. MAAE plní úkol uvedený v článku 2 pod vedením vysokého představitele. Za tímto účelem uzavře vysoký představitel s MAAE nezbytná ujednání.

Článek 3

1. Finanční referenční částka na provádění opatření uvedeného v článku 1 činí 7 200 000 EUR.

2. Výdaje financované referenční částkou stanovenou v odstavci 1 jsou spravovány v souladu s pravidly a postupy, kterými se řídí souhrnný rozpočet Unie.

3. Na řádnou správu výdajů financovaných referenční částkou stanovenou v odstavci 1 dohlíží Komise. Za tímto účelem uzavře s MAAE dohodu o poskytnutí příspěvku. V této dohodě o příspěvku je stanoveno, že MAAE zajistí viditelnost příspěvku Unie úměrnou jeho výši.

4. Komise usiluje o uzavření finanční dohody uvedené v odstavci 3 co nejdříve po vstupu tohoto rozhodnutí v platnost. Informuje Radu o veškerých obtížích v tomto procesu a o dni uzavření uvedené dohody.

Článek 4

1. Vysoký představitel podává Radě zprávy o provádění tohoto rozhodnutí na základě pravidelných zpráv vypracovávaných MAAE. Rada na základě zpráv provádí hodnocení.

2. Komise informuje o finančních aspektech provádění opatření uvedeného v článku 1.

Článek 5

1. Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

2. Toto rozhodnutí pozbývá platnosti 36 měsíců ode dne uzavření dohody uvedené v čl. 3 odst. 3. Pozbývá však platnosti šest měsíců ode dne svého vstupu v platnost, nebude-li uvedená dohoda v této lhůtě uzavřena.

V Bruselu dne 19. února 2024.

Za Radu
předseda
J. BORRELL FONTELLES

PŘÍLOHA

PROJEKTOVÝ DOKUMENT

PODPORA POSKYTOVANÁ EVROPSKOU UNIÍ MEZINÁRODNÍ AGENTUŘE PRO ATOMOVOU ENERGII (MAAE) V OBLASTI JADERNÉHO ZABEZPEČENÍ A V RÁMCI PROVÁDĚNÍ STRATEGIE EU PROTI ŠÍŘENÍ ZBRANÍ HROMADNÉHO NIČENÍ

IX. CYKLUS (2024–2027)

1. ÚVOD

Mezinárodní agentura pro atomovou energii (MAAE) a Evropská komise (dále jen „veřejný zadavatel“) spolupracují na základě finanční a správní rámcové dohody (FAFA) mezi Evropským společenstvím a Organizací spojených národů podepsané dne 29. dubna 2003, k níž se uvedená organizace připojila dne 17. září 2004, přičemž dne 31. prosince 2018 Evropská komise a Organizace spojených národů znění upravily.

EU pravidelně zdůrazňuje, že je třeba pokračovat v posilování jaderného zabezpečení na celém světě s cílem předcházet jadernému terorismu a usnadnit rozvoj mírového využití jaderných technologií, a uznává ústřední úlohu MAAE při posilování rámce jaderného zabezpečení na celém světě, při koordinaci mezinárodní spolupráce při činnostech v oblasti jaderného zabezpečení a při poskytování technické pomoci členským státům.

Od roku 2004 poskytovala EU finanční podporu na činnosti MAAE v oblasti jaderného zabezpečení prostřednictvím osmi navazujících cyklů příspěvků. Agentura provádí projekty, které reagují na rozvojové potřeby svých členů v oblastech spadajících do působnosti nástroje zahraniční politiky veřejného zadavatele.

Navrhované prvky akce vycházejí z plánu MAAE pro jaderné zabezpečení na období 2022–2025, jejž dne 14. září 2021 schválila Rada guvernérů MAAE a dne 15. září 2021 vzala na vědomí generální konference (GC(65)/24).

V rezolucích generální konference členské státy prohlásily, že odpovědnost za jaderné zabezpečení v rámci určitého státu nese výhradně tento stát a že si jsou vědomy toho, že je odpovědností každého členského státu v souladu s jeho příslušnými vnitrostátními a mezinárodními závazky neustále udržovat účinné a komplexní jaderné zabezpečení veškerého jaderného a jiného radioaktivního materiálu.

Navrhovaná akce je rovněž vymezena v souladu s programem 3.5 v rámci programu a rozpočtu agentury.

Činnosti v rámci tohoto akčního dokumentu budou koordinovány s dalšími dobrovolnými příspěvky do Fondu jaderného zabezpečení organizace a s prostředky z řádného rozpočtu MAAE a budou tyto příspěvky a prostředky doplňovat, přičemž budou prováděny jako akce financované větším počtem dárců.

2. CELKOVÝ CÍL

V rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení je obecným cílem této akce EU podporovat činnosti prováděné Mezinárodní agenturou pro atomovou energii (MAAE) v oblasti jaderného zabezpečení takto:

— Podporovat dodržování příslušných právně závazných i nezávazných mezinárodních nástrojů s cílem posílit jaderné zabezpečení v celosvětovém měřítku.

— Poskytovat státům pomoc při zavádění, provozu a zachovávání vnitrostátních režimů jaderného zabezpečení jaderných a jiných radioaktivních materiálů, a to i během přepravy, a souvisejících zařízení používaných k mírovým účelům.

— Podporovat MAAE v tom, aby hrála ústřední úlohu při usnadňování a posilování mezinárodní spolupráce a zvyšování viditelnosti a informovanosti prostřednictvím poskytování informací týkajících se jaderného zabezpečení.

3. SPECIFICKÉ CÍLE

V zájmu dosažení uvedeného celkového cíle je akce strukturována podle těchto specifických cílů:

SPECIFICKÝ CÍL č. 1	**Pomoc Ukrajině v oblasti jaderného zabezpečení**
SPECIFICKÝ CÍL č. 2	**Vzdělávání s genderovým zaměřením/program MSCFP**
SPECIFICKÝ CÍL č. 3	**Budování kapacit za účelem posílení jaderného zabezpečení**

4. POPIS VÝSTUPŮ A ČINNOSTÍ PRO JEDNOTLIVÉ SPECIFICKÉ CÍLE

SPECIFICKÝ CÍL č. 1 – POSKYTNOUT UKRAJINĚ POMOC V OBLASTI JADERNÉHO ZABEZPEČENÍ

Souvislosti

Od února 2022 poskytovala agentura podporu na zajištění bezpečného a zabezpečeného provozu jaderných zařízení a činností zahrnujících radioaktivní zdroje na Ukrajině. Tato podpora spočívala v provádění nestranných posouzení situace v oblasti jaderné bezpečnosti, zabezpečení a záruk; v poskytování technických odborných poznatků a poradenství; v dodávkách vybavení souvisejícího s jadernou bezpečností a zabezpečením, jakož i ve sdílení příslušných informací s mezinárodním společenstvím. Události mající dopad na vnější napájení všech jaderných elektráren vzbuzovaly znepokojení. Poukázaly na to, že je třeba, aby agentura dále zintenzivnila a posílila svou technickou činnost na Ukrajině s cílem pomoci stabilizovat situaci a předejít jadernému incidentu nebo nehodě. Toho bylo dosaženo mimo jiné stanovením toho, že ve všech jaderných areálech na Ukrajině budou trvale přítomni zaměstnanci agentury, jakož i zavedením pěti konkrétních zásad na ochranu Záporožské jaderné elektrárny.

V rezoluci GOV/2022/17 vyzvala Rada guvernérů MAAE generálního ředitele a sekretariát, aby „nadále pozorně sledovali situaci [na Ukrajině] se zvláštním zaměřením na bezpečnost a zabezpečení ukrajinských jaderných zařízení a podle potřeby radu o předmětných prvcích informovali“; v rezoluci GOV/2022/58 požádala Rada guvernérů generálního ředitele, aby „nadále pozorně sledoval situaci, a dokud to bude nutné, radu o příslušných záležitostech formálně informoval“; v rezoluci GOV/2022/71 vyzvala Rada guvernérů generálního ředitele, aby „nadále pozorně sledoval situaci [na Ukrajině], a dokud to bude nutné, radu o příslušných záležitostech pravidelně informoval“.

V rezoluci GC(67)/RES/16 vyjádřila generální konference plnou podporu „pokračující a posílené fyzické přítomnosti Podpůrné a pomocné mise MAAE v Záporoží (ISAMZ) vzhledem k přetrvávajícím rizikům pro jadernou bezpečnost, zabezpečení a provádění záruk v Záporožské jaderné elektrárně“ a „dalšímu poskytování technické podpory a pomoci Ukrajině, pokud o to požádá, s cílem pomoci zajistit bezpečný a zabezpečený provoz jaderných zařízení a činností zahrnujících radioaktivní zdroje, včetně pokračující fyzické přítomnosti technických odborníků MAAE v jaderných elektrárnách v Černobylu, Rovnu, Chmelnyckém a na jihu Ukrajiny“.

Vyslání odborníků MAAE v oblasti jaderné bezpečnosti a jaderného zabezpečení do všech pěti ukrajinských jaderných elektráren bylo realizováno v lednu 2023. Díky těmto vyslaným odborníkům může agentura poskytovat mezinárodnímu společenství spolehlivé informace o situaci v oblasti bezpečnosti a zabezpečení v jednotlivých lokalitách, přičemž naši odborníci pomáhají technickému personálu zařízení řešit četné problémy, kterým čelí během války při provozu jaderných zařízení.

Od 1. listopadu 2022 poskytovala EU Ukrajině finanční podporu na pomoc v oblasti jaderného zabezpečení v rámci VIII. cyklu činnosti EU v oblasti jaderného zabezpečení a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (okruh 7). Pokračováním této činnosti je specifický cíl č. 1.

Výstup č. 1: Na Ukrajinu jsou vyslány mise odborníků z řad zaměstnanců agentury a situace v oblasti jaderného zabezpečení je průběžně posuzována.

Očekávané činnosti v rámci výstupu č. 1:

— kurzy odborné přípravy v oblasti zabezpečení zaměřené na přípravu misí zaměstnanců na Ukrajinu,

— mise MAAE na Ukrajině.

Výstup č. 2: Je posíleno jaderné zabezpečení jaderného materiálu a zařízení, používaného radioaktivního materiálu, skladování a souvisejících zařízení, jakož i fyzická ochrana, a to poskytováním vybavení, včetně oprav, posílení a modernizace stávajících systémů fyzické ochrany.

Očekávané činnosti v rámci výstupu č. 2:

— posouzení a další vymezení potřeb vyjádřených ukrajinskými protějšky, pokud jde o vybavení, s cílem umožnit jejich odpovídající pořizování,

— pořizování vybavení,

— případné kurzy odborné přípravy.

Výstup č. 3: Umožňuje-li to situace na místě, příslušnému orgánu Ukrajiny je poskytována pomoc ze strany MAAE s cílem opětovně získat regulační kontrolu nad radioaktivními zdroji, které jsou mimo tuto kontrolu.

Očekávané činnosti v rámci výstupu č. 3:

— mise,

— případné smlouvy o poradenství.

SPECIFICKÝ CÍL č. 2 – POSÍLIT ÚČAST ŽEN V PROFESÍCH V OBLASTI JADERNÉHO ZABEZPEČENÍ PROSTŘEDNICTVÍM VZDĚLÁVÁNÍ S GENDEROVÝM ZAMĚŘENÍM (STIPENDIJNÍ PROGRAM MARIE CURIE-SKŁODOWSKA)

Souvislosti

Cílem stipendijního programu Marie Sklodowska-Curie (MSCFP) je pomoci zvýšit počet žen v jaderné oblasti a podpořit inkluzivní pracovní sílu z řad mužů i žen, kteří přispívají k celosvětovým vědeckým a technologickým inovacím a podporují je.

Program má rovněž za cíl inspirovat a podněcovat mladé ženy k tomu, aby se věnovaly profesní dráze v jaderné oblasti, a za tímto účelem poskytuje vysoce motivovaným studentkám stipendium pro studium magisterských programů zaměřených na jadernou oblast na akreditovaných univerzitách a umožňuje jim absolvovat až dvanáctiměsíční stáž zprostředkovanou MAAE.

Specifický cíl č. 2 je navržen v návaznosti na okruh 6 předchozí akce EU.

Jeho cílem je inspirovat a podněcovat mladé ženy k tomu, aby se věnovaly profesní dráze v oboru jaderných věd a technologií a v oblasti nešíření, a za tímto účelem poskytuje vysoce motivovaným a talentovaným studentkám stipendia pro absolvování vysokoškolského studia spolu s možnostmi stáží v MAAE. Z dlouhodobého hlediska přispěje program k formování nové generace žen na předních pozicích ve vědeckých, technologických, inženýrských a matematických oborech, které budou stát v čele technologického vývoje svých zemí.

Výstup č. 1: Z programu budou financována až dvouletá studijní stipendia.

Očekávané činnosti v rámci výstupu č. 1:

— výběr studentek,

— poskytování stipendií.

Výstup č. 2: Studentkám bude nabídnuta možnost absolvovat až dvanáctiměsíční stáž zprostředkovanou MAAE.

Očekávané činnosti v rámci výstupu č. 2:

— identifikace možných stáží,

— poskytování stáží.

SPECIFICKÝ CÍL č. 3 – BUDOVÁNÍ KAPACIT PRO POSÍLENÍ JADERNÉHO ZABEZPEČENÍ

Agentura nadále přijímá velký objem žádostí o podporu v oblasti vzdělávání a odborné přípravy ve všech technických oblastech jaderného zabezpečení. S cílem reagovat na tyto žádosti a pomoci státům zavést a zachovat vnitrostátní režimy jaderného zabezpečení v obecnějším měřítku poskytuje MAAE pomoc při budování kapacit, mimo jiné prostřednictvím Střediska pro odbornou přípravu a demonstrace v oblasti jaderného zabezpečení (NSTDC). Tato pomoc vychází ze základního posouzení potřeb a priorit států v oblasti jaderného zabezpečení.

SLOŽKA A – ROZVOJ ZÁKLADNY PRO BUDOVÁNÍ KAPACIT: PODPORA STÁTŮ PŘI POSUZOVÁNÍ POTŘEB A PRIORIT V OBLASTI JADERNÉHO ZABEZPEČENÍ

Souvislosti

MAAE poskytuje státům pomoc při zavádění, provozu a zachovávání vnitrostátních režimů jaderného zabezpečení jaderných a jiných radioaktivních materiálů, a to i během přepravy, a souvisejících zařízení používaných k mírovým účelům.

S cílem umožnit tuto pomoc vypracovala MAAE integrovaný plán udržitelnosti jaderného zabezpečení (INSSP), který státům na jejich žádost poskytuje systematický a komplexní rámec pro přezkum jejich režimů jaderného zabezpečení a určení oblastí, jež je třeba posílit. V plánu se rovněž zdůrazňuje veškerá pomoc potřebná na podporu rozvoje účinného a udržitelného režimu jaderného zabezpečení.

Do tohoto integrovaného plánu zahrnují jednotlivé státy spolu s MAAE své prioritní potřeby v oblasti jaderného zabezpečení. Každý takový plán je přizpůsoben specifickým potřebám státu, přičemž základem jsou pokyny uvedené v řadě publikací týkajících se jaderného zabezpečení.

Specifickým cílem č. 3 je poskytovat větší podporu státům při posuzování potřeb a priorit v oblasti jaderného zabezpečení. Toho bude dosaženo zajištěním komplexního rámce pro účely systematického určování potřeb států v oblasti jaderného zabezpečení a stanovení souvisejících priorit, jakož i pro účely podpory plánování a stanovení priorit, pokud jde o poskytování pomoci státům v oblasti jaderného zabezpečení ze strany agentury, a usnadnění mezinárodní spolupráce a koordinace při naplňování potřeb členských států v oblasti jaderného zabezpečení.

Výstup č. 1: Vypracování a provádění celostátního integrovaného plánu udržitelnosti jaderného zabezpečení s cílem určit potřeby v oblasti jaderného zabezpečení a související priority.

Očekávané činnosti v rámci výstupu č. 1:

— provádění kontrolních a závěrečných misí v rámci předmětného plánu.

Výstup č. 2: Další posílení společného chápání významu jaderného zabezpečení a základních složek režimu jaderného zabezpečení.

Očekávané činnosti v rámci výstupu č. 2:

— regionální koordinační pracovní semináře.

SLOŽKA B – BUDOVÁNÍ KAPACIT V OBLASTI POČÍTAČOVÉ BEZPEČNOSTI

Souvislosti

Členské státy si i nadále uvědomují hrozbu kybernetických útoků a jejich možný dopad na jaderné zabezpečení, jakož i potřebu přijmout účinná bezpečnostní opatření proti těmto útokům. Objem žádostí členských států o pomoc v oblasti informační a počítačové bezpečnosti, včetně žádostí o podporu při vývoji předpisů v oblasti počítačové bezpečnosti, se zvýšil a očekává se, že poroste i nadále.

Agentura nadále pomáhá členským státům zvyšovat informovanost o hrozbě kybernetických útoků a jejich možném dopadu na jaderné zabezpečení tím, že je podporuje při přijímání účinných bezpečnostních opatření proti těmto útokům a při zlepšování jejich příslušných schopností v oblasti jaderného zabezpečení.

Posilují se vnitrostátní schopnosti v oblasti počítačové bezpečnosti a bezpečnosti informací prostřednictvím zvyšování informovanosti o hrozbě kybernetických útoků a jejich možném dopadu na jaderné zabezpečení, čímž se státy podporují při přijímání účinných bezpečnostních opatření proti těmto útokům.

Přispívá se tak k posílení schopností v oblasti bezpečnosti informací a počítačové bezpečnosti na úrovni státu a zařízení, a to v zájmu podpory prevence a odhalování incidentů v oblasti počítačové bezpečnosti, které mohou mít přímý nebo nepřímý nepříznivý dopad na jadernou bezpečnost a zabezpečení, a v zájmu reakce na takové incidenty.

Výstup č. 1: Odborníci v oblasti jaderného zabezpečení jsou vyškoleni v oblasti bezpečnosti informací a počítačové bezpečnosti, včetně základních konceptů počítačové bezpečnosti, jako jsou hrozby, rizika a bezpečnostní kontroly.

Očekávané činnosti v rámci výstupu č. 1:

— mezinárodní, regionální a vnitrostátní kurzy odborné přípravy.

SLOŽKA C – POSÍLENÍ STRUKTURY STÁTŮ PRO JADERNÉ ZABEZPEČENÍ A DETEKCI PROSTŘEDNICTVÍM BUDOVÁNÍ KAPACIT

Souvislosti

Mezinárodní společenství si uvědomuje vážnou hrozbu, kterou představuje jaderný a jiný radioaktivní materiál mimo regulační kontrolu, a proto je třeba neustále pracovat na posílení vnitrostátních schopností pro účely zavedení a udržování účinných vnitrostátních struktur pro jaderné zabezpečení a detekci. Agentura vypracovává komplexní pokyny pro jaderné zabezpečení s cílem přispět k celosvětovému úsilí o dosažení skutečných cílů v oblasti jaderného zabezpečení a kromě toho vypracovala s členskými státy projektový přístup s cílem podpořit využívání pokynů MAAE v oblasti jaderného zabezpečení prostřednictvím vzájemných hodnocení, poradenských služeb, činností v oblasti budování kapacit a pomoci při nasazení detekčního zařízení. Projektový přístup stanoví jasnou strukturu pro poskytování pomoci a podpory státům při rozvoji integrovaného souboru systémů a opatření v oblasti jaderného zabezpečení založeného na vhodném právním a regulačním rámci, které představují vnitrostátní strategii a související schopnosti pro detekci jaderných a jiných radioaktivních materiálů mimo regulační kontrolu.

Agentura se rovněž setkala se zvýšenou poptávkou po školeních školitelů určených instruktorům pracovníků v první linii v oblasti detekce jaderného a jiného radioaktivního materiálu mimo regulační kontrolu.

V rámci složky C bude podporováno posilování a udržování účinných vnitrostátních struktur pro jaderné zabezpečení a detekci prostřednictvím budování kapacit s cílem posílit a zlepšit schopnosti v oblasti detekce, lokalizace a zajištění jaderného a jiného radioaktivního materiálu mimo regulační kontrolu.

Výstup č. 1: Prostřednictvím odborné přípravy, misí odborníků, vzájemného hodnocení a cvičení v terénu nebo simulačních cvičení jsou posíleny schopnosti států odhalovat trestné nebo úmyslné neoprávněné činy s využitím jaderného a jiného radioaktivního materiálu.

Očekávané činnosti v rámci výstupu č. 1:

— mezinárodní a regionální odborná příprava za účelem budování kapacit v různých oblastech detekční struktury,

— cvičení v terénu nebo simulační cvičení.

SLOŽKA D – POSÍLENÍ VNITROSTÁTNÍHO ZABEZPEČENÍ PŘEPRAVY PROSTŘEDNICTVÍM BUDOVÁNÍ KAPACIT

Souvislosti

Jaderný a jiný radioaktivní materiál je během přepravy potenciálně ohrožen bezpečnostními hrozbami. MAAE pomáhá státům provádět a udržovat vnitrostátní režim jaderného zabezpečení pro přepravu takového materiálu.

Jedním z klíčových prvků této pomoci je budování kapacit. Na mezinárodní a regionální úrovni jsou uskutečňovány kurzy odborné přípravy s cílem zajistit, aby příslušné vnitrostátní subjekty zapojené do zabezpečení přepravy porozuměly potřebě bezpečnostních opatření během přepravy radioaktivního materiálu a získaly poznatky nezbytné k vypracování a provádění vnitrostátních požadavků v oblasti zabezpečení přepravy. V rámci těchto kurzů odborné přípravy MAAE poskytuje komplexní přehled o kategorizaci radioaktivních materiálů, bezpečnostních funkcích, řízení zabezpečení a rozhraní pro bezpečnost a zabezpečení. Účastníci těchto kurzů mají rovněž příležitost zapojit se do diskusí a cvičení založených na různých scénářích.

Mise agentury jsou prováděny za účelem přezkumu návrhů vnitrostátních předpisů o přepravě jaderného a jiného radioaktivního materiálu s cílem podpořit dokončení vnitrostátních předpisů o přepravě v dané zemi.

Výstup č. 1: Příslušné subjekty členských států jsou vyškoleny v oblasti zabezpečení přepravy jaderného a jiného radioaktivního materiálu.

Očekávané činnosti v rámci výstupu č. 1:

— mezinárodní a regionální kurzy odborné přípravy.

Výstup č. 2: Je proveden přezkum návrhů vnitrostátních předpisů o přepravě jaderného a jiného radioaktivního materiálu.

Očekávané činnosti v rámci výstupu č. 2:

— mise agentury.

SLOŽKA E – JADERNÁ FORENZNÍ VĚDA

Souvislosti

V kontextu vyšetřování ze strany donucovacích orgánů nebo posuzování zranitelnosti v oblasti jaderného zabezpečení jsou jaderné a jiné radioaktivní materiály testovány pomocí analytických technik za účelem určení původu a trajektorie těchto materiálů.

Výsledky tohoto testování jsou základem reakce na neoprávněné použití těchto materiálů a pomáhají státům přijímat informovaná rozhodnutí s cílem zlepšit jejich postupy v oblasti jaderného zabezpečení. MAAE pomáhá státům posilovat jejich schopnosti v oblasti jaderné forenzní vědy zejména tím, že pořádá kurzy odborné přípravy a pracovní semináře na mezinárodní a regionální úrovni.

Kurzy odborné přípravy jsou klíčovým faktorem umožňujícím posílit znalosti v oblasti jaderné forenzní vědy s cílem předcházet událostem týkajícím se jaderného zabezpečení a reagovat na ně, seznámit příslušné aktéry se shromažďováním důkazů na podporu jaderného forenzního testování za účelem určení důkazního řetězce, jakož i obeznámit odborníky se současnými jadernými forenzními metodikami.

Výstup č. 1: Příslušné subjekty členských států jsou vyškoleny v oblasti jaderné forenzní vědy s cílem předcházet událostem v oblasti jaderného zabezpečení a reagovat na ně.

Očekávané činnosti v rámci výstupu č. 1:

— mezinárodní a regionální kurzy odborné přípravy.

— mezinárodní integrovaný seminář o ohledání místa trestného činu souvisejícího s radiologickými materiály a jaderné forenzní vědě.

SLOŽKA F – PODPORA KAPACIT ČLENSKÝCH STÁTŮ V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY ZAMĚŘENÝCH NA JADERNÉ ZABEZPEČENÍ

Souvislosti

Prostřednictvím činností v oblasti vzdělávání a odborné přípravy založených na systematickém přístupu jsou státy podporovány v tom, aby vedoucím pracovníkům a ostatnímu personálu poskytovaly znalosti, dovednosti a postoje, které jsou nezbytné pro plnění jejich povinností a výkon práce a úkolů v různých oblastech jaderného zabezpečení.

V roce 2023 zřídila agentura ve svých laboratořích v Seibersdorfu Středisko pro odbornou přípravu a demonstrace v oblasti jaderného zabezpečení (NSTDC), které bude skýtat další možnosti odborné přípravy nad rámec přípravy nabízené v členských státech a v centrech podpory jaderného zabezpečení a posílí budování kapacit v oblasti jaderného zabezpečení prostřednictvím využívání pokročilých technologií a odborných poznatků.

Agentura v úzké spolupráci s příslušnými státy nadále podporuje vnitrostátní schopnosti v oblasti budování kapacit jaderného zabezpečení, mimo jiné prostřednictvím činností Mezinárodní sítě pro vzdělávání v oblasti jaderného zabezpečení (INSEN), vnitrostátních center podpory jaderného zabezpečení, Mezinárodní sítě center pro odbornou přípravu a podporu jaderného zabezpečení, jakož i spolupracujících center.

Vnitrostátní centra podpory jaderného zabezpečení přispívají k zachování vnitrostátního režimu jaderného zabezpečení tím, že podporují příslušné orgány, oprávněné osoby a další organizace odpovědné za jaderné zabezpečení. Hlavními úkoly těchto center jsou:

— rozvoj lidských zdrojů, zejména prostřednictvím zajišťování vnitrostátního programu odborné přípravy v oblasti jaderného zabezpečení;

— služby technické podpory pro správu zařízení jaderného zabezpečení během celého životního cyklu a

— vědecké podpůrné služby za účelem poskytování odborných poznatků a analýz a zajišťování výzkumu a vývoje v oblasti jaderného zabezpečení.

Prezenční kurzy odborné přípravy doplňují online vzdělávací moduly MAAE v oblasti jaderného zabezpečení, které vycházejí z řady publikací MAAE týkajících se jaderného zabezpečení a dalších dokumentů obsahujících pokyny a které přispívají k úsilí o zajištění kompetencí, dovedností a robustní kultury jaderného zabezpečení. E-learningové moduly se zaměřují na širokou škálu odborníků odpovědných za jaderné zabezpečení a na další zainteresované aktéry.

Složka F přispěje k rozvoji a udržování e-learningových modulů v oblasti jaderného zabezpečení a k podpoře států v jejich úsilí o rozvoj účinné a udržitelné odborné přípravy v oblasti jaderného zabezpečení a k podpoře států, které chtějí zřídit a provozovat vnitrostátní centra podpory jaderného zabezpečení.

Výstup č. 1: Rozvoj a aktualizace elektronických výukových materiálů pro kurzy odborné přípravy v oblasti jaderného zabezpečení

Očekávané činnosti v rámci výstupu č. 1:

— vypracování e-learningových kurzů, včetně překladů,

— kontrola a aktualizace e-learningových kurzů.

Výstup č. 2: Jsou posíleny schopnosti nezbytné k vývoji a realizaci odborné přípravy v oblasti jaderného zabezpečení a k řízení lidských zdrojů. Jsou sdíleny zkušenosti a osvědčené postupy z odborné přípravy v oblasti jaderného zabezpečení.

Očekávané činnosti v rámci výstupu č. 2:

— mezinárodní a regionální pracovní semináře, včetně překladů.